

Titel: Om substans, specielt indholdssubstans, [Uldall] 035-0130

Citation: "Om substans, specielt indholdssubstans, [Uldall] 035-0130", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_035-shoot-wacc-1992_0005_035_Uldall_0130_p1_bPO_TB00003/facsimile.pdf (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Hj 3.1.53

u

Om substans, specielt indholdssubstans.

1. ad U 20.11.52: Skal det forstås saaledes, at semematem og fonematem nu er termini, ikke for manifestationen af hvis plerematem og kenematem, men for 'dimensionerne': f. eks. s. 2: tænkes 'front', 'back', 'groove', 'split' hver især benævnt et fonematem? Eller tænkes, forudsat min Basus-analyse rigtighed, størrelser som 'til', 'fra', 'kohærens', 'inkohærens' benævnt semematem? (Altsaa principielt = 'distinctive features'.)

Vil, i bekræftende fald, termerne fonem og grafem, med tilpæsing til hovedvunden bemærkelse, være at opgive?

2. Jeg slutter mig ^{forholdsvis} til formodningen OG 1.27, hvorefter indholdssubstansen er 'a body of opinion' (bundet til en bestemt kultur). Dette har utvivlsomt været indset tidligere, omend aldrig klart. En af hovedvanskelighederne ved at arbejde med indholdssubstansen er forøvrigt, at dette omraade, ogsaa for os selv, i fantastisk grad er overløjet med diverse traditionelle videnskabsfordomme. Eksemplet 'the dog is asleep' er godt, fordi det skulde kunne vise uafhængigheden af fysikalistisk verifikation; 'hunden' er naturligvis noget væsensforskelligt i forskellige kulturer, indtager forskellig plads i den struktur, som er 'the body of opinion'; og herved står hunden ganske paa linie med fysikalistisk menings-tomme indholdssubstansstørrelser som 'enhjørning' eller 'engel'. Der er vel i eksemplet 'the dog is asleep' ikke blot forudsat 'that the animal "is" a dog', men ogsaa at der overhovedet i en vis forstand "findes" "dogs": at denne klasse paa en vis maade er et anerkendt led i kulturen. Vel at mærke principielt et potentielt led, jf. enhjørningen og englen: det er noget der kan 'tros paa' i den foreliggende kultur - ikke noget der nødvendigvis 'tros paa' af enhver. Og at hunden tilfældigvis lader sig fysisk verificere, er irrelevant for den sematiske bestemmelse (selvom det vel maa gælde her ligesom i den lydige udtryks-substans, at man vælger den blandt mulighederne, som stemmer bedst med den fysiske verifikation, i de tilfælde hvor en saadan kan foretages).

3. En anden hovedvanskelighed ved at arbejde med indholdssubstansen er som bekendt at en plerematisk analyse aldrig er foretaget. Men ovenstående overvejelser er allerede i høj grad relevante for WWWWWWWWW den plerematisk analyse. 'Hunden' er 'hunden i en given kultur', den skal bestemmes antropologisk, ikke som zoologisk species, og dens plerematisk definition angaar derfor dens ydelse.

Leistung, som det siges i en tysk tradition der har rødder hos Humboldt. Hos Ammann 1.92 (1925) hedder det: 'Der Ofen' spendet uns Wärme, 'der Hund' beschützt unser Haus und macht uns durch sein Bellen auf drohende Gefahren aufmerksam; 'der Hahn' verkündigt uns mit seinem Krähen den nahenden Tag ...

4. En WWWWWWW semematis plads indenfor 'body of opinion' forklarer ofte udmærket dens fremherskende 'overførte' betydninger, jf.